

Norma, kas agrāk regulēja ūdens patēriņa starpības sadales kārtību, neatbilst Satversmei

Avots: Delfi.lv

Satversmes tiesa (ST) par Satversmei neatbilstošu atzinusi Ministru kabineta noteikumu, kas bija spēkā no 2013. gada 1. oktobra līdz 2019. gada 21. novembrim, normu, ar kuru tika regulēti gadījumi, kad veidojās starpība starp mājas kopējā ūdens skaitītāja rādījumu un dzīvokļu īpašumos ar skaitītājiem noteikto ūdens patēriņu.

Savā spriedumā tiesa uzsvērusi, ka ūdens patēriņa starpība var rasties dažādu apstākļu dēļ un uzlikt visu ūdens patēriņa starpības segšanas nastu personai, kura trīs mēnešus nav iesniegusi rādījumus neatkarīgi no starpības rašanās iemesliem, ir nesamērīgi.

Apstrīdētā norma noteica, ka gadījumos, kad veidojas starpība starp mājas kopējā ūdens skaitītāja rādījumu un dzīvokļu īpašumos ar skaitītājiem noteikto ūdens patēriņu, ieskaitot arī avārijās un remontā nopludināto ūdens daudzumu, ūdens patēriņa starpību sadala atbilstoši atsevišķo īpašumu skaitam starp tiem dzīvokļu īpašniekiem (ja tādi ir dzīvojamā mājā), kuri nav iesnieguši informāciju par ūdens skaitītāja rādījumu vismaz trīs mēnešus pēc kārtas.

ST lieta ierosināta pēc Senāta pieteikuma. Tā tiesvedībā ir civillietā par parāda piedziņu saistībā ar dzīvojamās mājas pārvaldīšanas maksu un pakalpojumu apmaksu, ieskaitot ūdens patēriņa starpību, jo persona nav laikus iesniegusi skaitītāja rādījumus. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētajā normā paredzētā ūdens patēriņa starpības sadales kārtība nav samērīga. Tajā netiekot ņemti vērā papildu apstākļi, kas var izraisīt ūdens patēriņa starpību – tostarp avārijas vai remontdarbi. Tādējādi apstrīdētā norma nesamērīgi ierobežojot Satversmes 105. pantā noteiktās tiesības uz īpašumu.

ST norādīja, ka nav pieļaujama tāda situācija, ka persona, neiesniedzot informāciju par rādījumiem, varētu izvairīties no attiecīgās samaksas veikšanas. Proti, personai ir jāmaksā par tās patērēto ūdens daudzumu. Tomēr ūdens patēriņa starpības rašanās var būt saistīta ne tikai ar to, ka nav iesniegta informācija par rādījumiem, bet arī ar citiem apstākļiem, piemēram, ūdensapgādes sistēmas remontdarbiem, avāriju vai ūdens noplūdi ūdensapgādes sistēmas sliktā tehniskā stāvokļa dēļ.

Neskatoties uz to, apstrīdētā norma ir atkāpusies no civiltiesību principiem par kopīpašnieku savstarpējām attiecībām un visu ūdens patēriņa starpības segšanas nastu uzlikusi personai, kas nav iesniegusi informāciju par rādījumiem vismaz trīs mēnešus pēc kārtas. Ja pienākums segt visu ūdens patēriņa starpību tiek uzlikts tikai šai personai, neatkarīgi no tā, kāpēc starpība radusies, nevar tikt sasniegts samērīguma un taisnīguma principiem atbilstošs rezultāts. Līdz ar to ST atzina, ka apstrīdētajā normā ietvertais pamattiesību ierobežojums ir nesamērīgs un apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 105. panta pirmajiem trim teikumiem.

ST ņēma vērā arī, ka apstrīdētā norma ir piemērota virknē civillietu, kurās jau stājies spēkā galīgs nolēmums. Tās atzīšana par spēkā neesošu no izdošanas brīža varētu aizskart citu personu paļāvību uz tiesiskā regulējuma noteiktību un ietekmēt to uzticēšanos valstij un tiesībām.

Šādos apstākļos ST secināja, ka nav iespējama apstrīdētās normas atzīšana par spēkā neesošu no tās izdošanas brīža.

Tomēr, lai aizsargātu citu salīdzināmā situācijā esošu personu tiesības, ST atzina apstrīdēto normu par spēkā neesošu no pamattiesību aizskāruma rašanās brīža attiecībā uz atbildētāju Senāta tiesvedībā esošajā civillietā un citām personām civillietās, kurās tiesvedība vēl nav noslēgusies.